

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening
Zuid-Holland

Plangebied: Vogelplas Starrevaart, Gemeente Leidschendam-Voorburg

Opsteller(s): F.V. van der Lans

Quickscan

In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Zuid-Holland

Ondertitel	Plangebied: Vogelplas Starrevaart, Gemeente Leidschendam-Voorburg
Opsteller(s)	F.V. van der Lans
Datum	20-08-2021
Versienummer	01
Rapportkenmerk	ER20210715v01
Aantal pagina's	38
Opdrachtgever	Staatsbosbeheer
Contactpersoon	M. de Gast
Kwaliteitscontrole	K.J. van Veen
Wijze van citeren	Lans, F.V. van der, 2021. Quickscan. In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Zuid-Holland. Plangebied: Vogelplas Starrevaart, Gemeente Leidschendam-Voorburg Rapportkenmerk: ER20210715v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Ecoresult B.V.
Van Ravesteyn-erf 156
3315 DK Dordrecht
078 75 184 12
info@ecoresult.nl
www.ecoresult.nl

© copyright Ecoresult B.V. 2021

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Ecoresult B.V. kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	6
1.1	Aanleiding.....	6
1.2	Doel.....	6
1.3	Onderzoeksmethodiek.....	7
1.4	Leeswijzer.....	8
2	Toelichting onderzoekskader.....	9
2.1	Wet natuurbescherming.....	9
2.1.1	Bescherming van gebieden.....	9
2.1.2	Bescherming van soorten.....	10
2.1.3	Bescherming van houtopstanden.....	12
2.2	Omgevingsverordening Zuid-Holland.....	13
3	Omschrijving plangebied.....	15
3.1	Algemeen.....	15
3.2	Beschrijving.....	16
3.3	Geplande ingrepen.....	17
3.3.1	Omschrijving werkzaamheden.....	17
3.3.2	Werkplanning, werktijden en realisatieperiode.....	17
3.3.3	(ontwerp-)tekening.....	17
4	Onderzoeksresultaten beschermde gebieden.....	18
4.1	Wet natuurbescherming.....	18
4.1.1	Natura 2000.....	18
4.2	Omgevingsverordening Zuid-Holland.....	19
4.2.1	Natuurnetwerk Nederland.....	19
4.2.2	Belangrijk weidevogelgebied.....	20
4.2.3	Strategische reservering natuur.....	20
5	Beschermde houtopstanden.....	22
6	Onderzoeksresultaten beschermde soorten.....	23
6.1	Soorten Vogelrichtlijn.....	23
6.1.1	Bronnenonderzoek.....	23
6.1.2	Verkennd veldonderzoek.....	23
6.1.3	Effectbeoordeling en toetsing.....	25
6.2	Soorten Habitatrichtlijn.....	26
6.2.1	Bronnenonderzoek.....	26
6.2.2	Verkennd veldonderzoek.....	26
6.2.3	Effectbeoordeling en toetsing.....	27
6.3	Nationaal beschermde soorten.....	28
6.3.1	Bronnenonderzoek.....	28
6.3.2	Verkennd veldonderzoek.....	28
6.3.3	Effectbeoordeling en toetsing.....	29
6.4	Invasieve exoten.....	30
7	Conclusies en aanbevelingen.....	31
7.1	Algemeen.....	31
7.2	Beschermde gebieden.....	31
7.2.1	Wet natuurbescherming.....	31
7.2.2	Omgevingsverordening Zuid-Holland.....	31
7.3	Beschermde houtopstanden.....	32
7.4	Beschermde soorten.....	32
7.4.1	Soorten Vogelrichtlijn.....	32

7.4.2 Soorten Habitatrichtlijn.....	32
7.4.3 Nationaal beschermde soorten.....	33
7.5 Invasieve exoten.....	33
7.6 Samenvatting benodigd onderzoek.....	33
8 Geraadpleegde bronnen.....	34
8.1 Literatuur.....	34
8.2 Internet.....	34
Bijlage 1 Foto-impressie plangebied.....	35

1 Inleiding

1.1 *Aanleiding*

In opdracht van de Staatsbosbeheer heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Vogelplas Starrevaart, Gemeente Leidschendam-Voorburg. De aanleiding voor dit verzoek zijn de voorgenomen maatregelen ter verbetering en herstel van de Vogelplas binnen het plangebied (zie verder hoofdstuk 3.3). Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden. Wet- en regelgeving voor flora, fauna en natuurgebieden kan hierdoor worden overtreden. Deze quickscan zoomt in op de (mogelijke) effecten door de activiteiten en op welke wijze gehandeld kan worden. Mochten de voorgenomen ontwikkelingen wijzigen dient voorliggend ecologisch onderzoek te worden geactualiseerd. De resultaten in voorliggende quickscan zijn drie jaar geldig.

1.2 *Doel*

Door middel van een oriënterend bronnen- en veldonderzoek zal worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot:

- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige soorten flora en fauna. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Overtreding van verbodsbepalingen voor (potentieel) aanwezige houtopstanden. In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb).
- Een (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Of negatief effect op anderzijds beschermde natuurgebieden op provinciaal niveau (o.a. bijzondere provinciale natuurgebieden, bijzondere provinciale landschappen, belangrijke weidevogelgebieden en strategische reservering natuur). In het kader van de Omgevingsverordening Zuid-Holland.

1.3 *Onderzoeksmethodiek*

De quickscan komt tot stand door middel van een verkennend veldonderzoek en bureaustudie.

- Het verkennend veldonderzoek is uitgevoerd op 15-07-2021 door F.V. van der Lans, ecologisch deskundige¹ bij Ecoresult B.V. Het complete plangebied alsmede een zone rondom het plangebied is – daar waar nodig met hulp van een verrekijker– onderzocht.
- Ten behoeve van de bureaustudie is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd om een indruk te krijgen van de aanwezigheid van beschermde soorten rondom het plangebied tot een afstand van 5 kilometer tot het plangebied. De tabellen in hoofdstuk 6 zijn gebaseerd op waarnemingen uit de NDFF database van de afgelopen 5 jaar in het weergeven grid (zie Afbeelding 1). Op basis van het bronnenonderzoek en de aanwezige habitats was een goede inschatting van de potenties en aan- of afwezigheid van de beschermde soorten te maken.
- Voor het onderzoek naar beschermde natuurgebieden en houtopstanden is gebruik gemaakt van de online viewers die de provincie ter beschikking heeft gesteld. Hierdoor zal in deze quickscan altijd aan actueel beeld worden weergegeven van gebiedsgrenzen, doelstelling etc.

¹ Voor een definitie van ecologisch deskundige wordt verwezen naar:
<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

Afbeelding 1: Grid waarbinnen NDFF-waarnemingen zijn gezocht. Binnen het rode kader bevindt zich het plangebied. Bron: NDFF.

1.4 Leeswijzer

In deze rapportage wordt allereerst het kader beschreven waar aan getoetst wordt. Vervolgens wordt het plangebied en de geplande activiteiten beschreven. Hierna worden per beschermingsregime de voor het plangebied relevante beschermde gebieden en beschermde soorten en houtopstanden beschreven en beoordeeld. In de conclusie worden de resultaten van dit oriënterend onderzoek samen gevat en wordt (indien van toepassing) geadviseerd welk nader onderzoek noodzakelijk is. Afgesloten wordt met een bronvermelding en een fotobijlage van het oriënterend veldbezoek.

2 Toelichting onderzoekskader

2.1 *Wet natuurbescherming*

De Wet Natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van beschermde natuurgebieden (Natura 2000) en regelt de soortbescherming. De provincies zijn voor de Wet Natuurbescherming het bevoegd gezag en regelt tevens de vergunning en ontheffingen. De bescherming van de Wet Natuurbescherming is grofweg op te delen in 3 categorieën.

2.1.1 Bescherming van gebieden

De Wnb richt zich met de bescherming van natuurgebieden uitsluitend op de Natura 2000-gebieden. De verschillende Natura 2000 gebieden zijn deels aangewezen voor specifieke Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en/of habitattypen. Invloeden (ook van buiten het Natura 2000 gebied) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Daarnaast mag het oppervlakte van het Natura 2000 gebied niet worden aangetast.

2.1.1.1 Toetsing stikstofemissies Natura 2000

Sinds 1 juli 2021 geldt een partiële vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht voor de gevolgen van stikstofdepositie door een bij Amvb aan te wijzen activiteiten van de bouwsector. De vrijstelling geldt alleen voor tijdelijke stikstofemissies die tijdens de bouw- en aanlegfase veroorzaakt worden. De vrijstelling geldt niet voor structurele stikstofemissies als gevolg van een (veranderende) gebruiksfase of voor het delven van grondstoffen en de productie van bouwmaterialen. De vrijstelling omvat grofweg alle werkzaamheden die te maken hebben met sloopwerkzaamheden, werkzaamheden in het kader van bouwrijp maken, nieuwbouwwerkzaamheden en bijbehorende activiteiten en verkeersbewegingen. Tevens omvat de partiële vrijstelling onder andere ook werkzaamheden zoals baggerwerkzaamheden, aanleg van energievoorzieningen (zoals zonneparken) en de aanleg- en vervanging van wegen.

Stikstofemissies als gevolg van de gebruiksfase zoals bewoning, gebruik van een utiliteitsgebouw of verkeersaantrekkende werking dienen wel getoetst te worden aan de Natura 2000

instandhoudingsdoelstellingen, al dan niet door middel van een AERIUS-berekening.

De partiële vrijstelling komt mede tot stand door de verwachte emissiebeperkingen die gerealiseerd worden door bestaand beleid. De emissiebeperkingen komen mede tot stand door veranderingen in de werkwijzen en door verplichtingen van nieuwe maatregelen. Deze maatregelen omvatten onder andere:

- Het treffen van adequate maatregelen in de bouwregelgeving tot het beperken van emissies,
- Het inzetten op emissiearme aanbestedingen door rijksdiensten,
- Het stimuleren van de aanschaf van emissievrij materiaal en van ombouw naar emissievrij of emissiearm materieel,
- Het bevorderen van kennisontwikkeling en innovatie voor meer emissiearme bouw.

Initiatiefnemers zijn als gevolg van de partiële vrijstelling verplicht om stikstofemissies te berken bij de werkzaamheden. De genoemde verplichting gaat gelden voor werkzaamheden die op grond van het Besluit bouwwerken leefomgeving reeds vergunning- of meldingsplichtig zijn. In dit geval dient het bevoegd gezag voor de start van de werkzaamheden door de initiatiefnemer geïnformeerd te worden over de concrete invulling van deze verplichting. Men kan hierbij denken aan:

- Emissievrij/emissiearme mobiele werktuigen,
- Meer gebruik van prefab bouw materiaal (zoals off-site productie),
- Emissievrij materiaal,
- Emissiearme bouwconcepten en bouwlogistiek,
- Efficiëntere bouwprocessen en bouwlogistiek.

2.1.2 Bescherming van soorten

De Wnb onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (uit 1979) en de Habitatrichtlijn (uit 1992). Het derde beschermingsregime betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau: de Nationaal beschermde soorten (in de wet aangeduid als “andere soorten”).

Voor de soorten binnen dit beschermingsregime geldt een onderzoeksplicht, en bij negatieve effecten een ontheffingsplicht. De provincies kunnen aangeven of zij soorten uit deze lijst willen vrijstellen van ontheffingsplicht. Naar deze soorten is nader onderzoek of een ontheffing niet nodig, wel geldt ten alle tijde de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect

op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs van men verwacht kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen².

2 Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de des betreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Soortenbescherming en verbodsbepalingen volgens de Wnb

2.1.3 Bescherming van houtopstanden

De bescherming van houtopstanden betreft voornamelijk een voortzetting van Boswet en richt zich op de instandhouding van het bosareaal. Bij houtopstanden groter dan 10 are of 20 rijbomen en gelegen buiten de bebouwde kom geldt een meldplicht, herplantplicht en mogelijke oplegging van een kapverbod. Deze voorwaarden zijn tevens van kracht als het slechts een deel van de houtopstand groter dan 10 are of 20 bomen in een rij betreft. Het onderdeel beschermde houtopstanden heeft geen betrekking op:

- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom,
- houtopstanden op erven of in tuinen,
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden,
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar,
- kweekgoed,
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - wegbeplantingen,
 - beplantingen langs waterwegen, en
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden,
- het dunnen van een houtopstand,
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst,
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en zijn aangelegd na 1 januari 2013.

2.2 *Omgevingsverordening Zuid-Holland*

In de provinciale Omgevingsverordening is vastgelegd welke gebieden vanuit Nederlandse wetgeving worden beschermd. Onderdeel van de beschermd gebieden in de Omgevingsverordening is het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het Natuurnetwerk Nederland betreft een netwerk aan gebieden en verbindingzones die tezamen één geheel vormen en de Nederlandse natuurgebieden verbinden. Het NNN is verankerd in de bestemmingsplannen waarin de regels uit de provinciale Omgevingsverordening Zuid-Holland zijn verwerkt.

Het ruimtelijke beleid voor het NNN kent het “nee, tenzij” principe wat inhoud dat ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNN niet zijn toegestaan tenzij deze geen schadelijke effecten op de aanwezige (natuur)waarden hebben. Deze waarden zijn vastgelegd als de “wezenlijke kenmerken en waarden” van het NNN. Elke provincie heeft zelf de regie over de invulling van deze kenmerken en waarden. In tegenstelling tot Natura 2000 is toetsing van externe effecten op de aanwezige kenmerken en waarden in de provincie Zuid- Holland niet van toepassing. Provincies zijn vrij dit nader in te vullen.

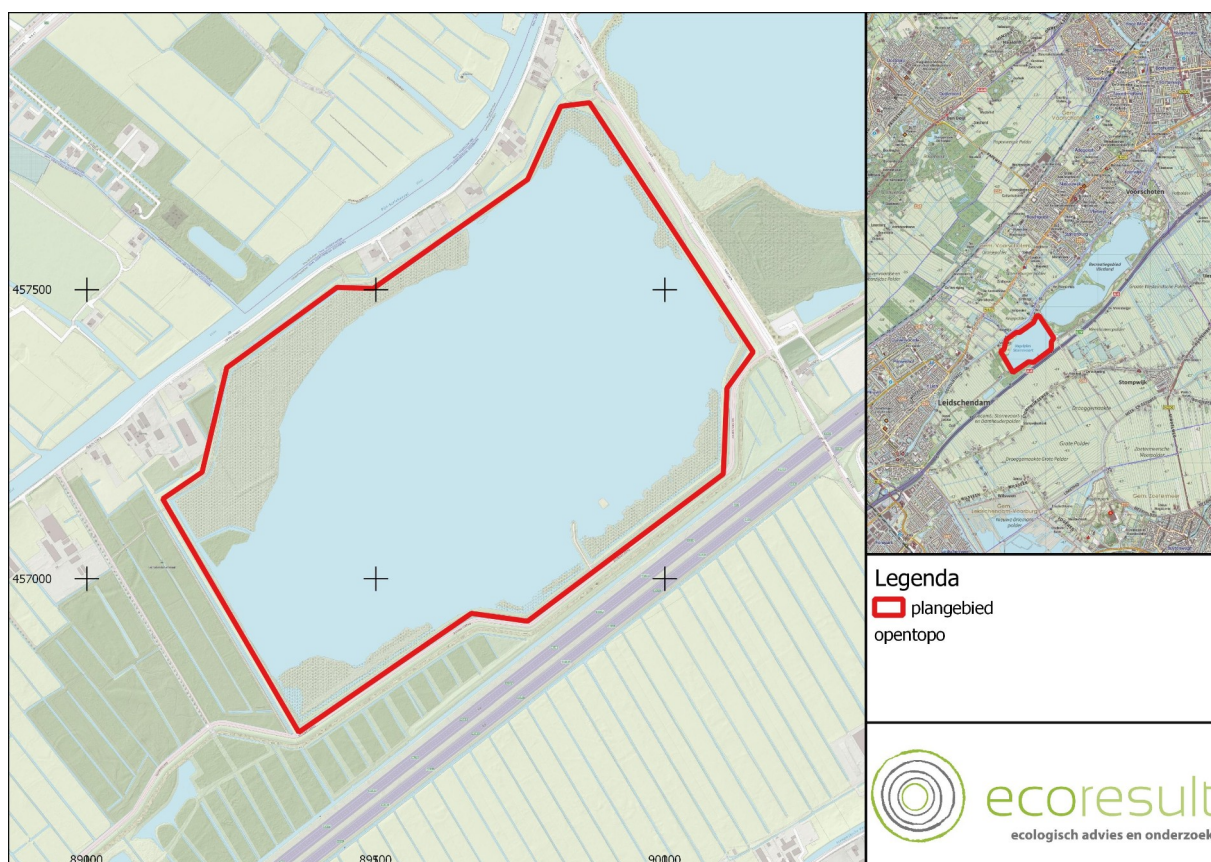
Naast het NNN kunnen provincies gebieden planologisch beschermen. In de provincie Zuid- Holland

betreft dit Belangrijk weidevogelgebieden en de Strategische Reservering Natuur. In sommige provincies zijn deze gebieden vervlochten binnen het kader van het NNN en geldt hiervoor eenzelfde toetsingskader.

3 Omschrijving plangebied

3.1 Algemeen

Het plangebied voor deze quickscan bestaat uit de Vogelplas Starrevaart. Vogelplas Starrevaart betreft een gegraven plas die is aangelegd als compensatie voor verloren gegane natuurwaarden bij de zandwinning in de ten noorden gelegen Meeslouwerpolder. Het gehele gebied is ingericht volgens een in 1985 opgesteld inrichtingsplan als natuurgebied in de periode 1987 – 1996. Het gebied is begrensd als NNN gebied door de provincie Zuid-Holland. Het feitelijk eigendom van het gebied ligt bij Staatsbosbeheer. Het plangebied bevindt zich in gemeente Leidschendam-Voorburg, provincie Zuid-Holland (zie Afbeelding 2).

Afbeelding 2: Ligging plangebied en het onderzochte gebied, voor regionale ligging zie kaartinzet rechtsboven (Bron: PDOK)

3.2 Beschrijving

- De vogelplas heeft een omvang van 45 hectare en betreft ondiep, zoet water.
- Een vogelkijkhut staat halverwege de zuidoostelijke oever (kant snelweg).
- In de vogelplas ligt een ondiepte, die regelmatig droog valt als een slikplaat van circa 4,5 hectare groot.
- Bij de vogelkijkhut ligt een klein schelpeneilandje van minder dan een hectare groot.
- Langs alle oevers is een rietkraag aanwezig.
- Om de gehele vogelplas loopt een kade.
- Aan de noordkant liggen enkele veldjes met landriet en kruidenrijke vegetatie.
- Op enkele plaatsen groeien jonge wilgen zonder horsten of hollen, die spontaan zijn opgekomen.
- Verlichting is afwezig.

*Afbeelding 3: De kenmerkend beeld van de vogelplas met de kijkhut links in beeld.
Foto: F.V. van der Lans / Ecoresult B.V.*

3.3 *Geplande ingrepen*

3.3.1 Omschrijving werkzaamheden

De geplande werkzaamheden betreffen:

- Uitdiepen van de plas en de voersloot.
- Vrijgekomen bagger in slikplaat/ondiepte verwerken, waardoor die wordt opgehoogd.
- Verwijderen enkele bomen.
- Herstel 150 meter beschoeiing.
- Verontdiepen van enkele delen oever ten behoeve van uitbreiden rietvegetatie.
- Raster te bescherming van uitbreiding rietoevers aanbrengen.
- Aan de noordkant amfibieën poelen aanleggen.

3.3.2 Werkplanning, werktijden en realisatieperiode

Een gedetailleerde planning is nog niet beschikbaar. Een doorlooptijd van de werkzaamheden is ook nog niet bekend. De planning is deels afhankelijk van de conclusies uit voorliggende rapportage.

3.3.3 (ontwerp-)tekening

Van het project zijn nog geen werktekeningen beschikbaar.

4 Onderzoeksresultaten beschermde gebieden

4.1 *Wet natuurbescherming*

4.1.1 Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Meijendel en Berkheide op 5 kilometer ten westen van het plangebied. Dit gebied heeft divers stikstofgevoelige habitats. (zie Afbeelding 4). De werkzaamheden binnen het plangebied behelzen het uitbaggeren van grote delen van de plas en met de daarbij vrijgekomen bagger delen verontdiepen. De aanlegfase van deze ontwikkeling valt onder de partiële vrijstelling zoals benoemd staat in paragraaf 2.1.1.1. Het betreft baggerwerkzaamheden en werkzaamheden aan een waterwerk. Een nadere toetsing is voor de aanlegfase op het component stikstofdepositie niet nodig. Nieuwbouw of een veranderende gebruiksfase (zoals een extra verkeersaantrekkende werking) is niet aan de orde. De werkzaamheden vallen hierdoor onder de partiële vrijstelling zoals genoemd in paragraaf 2.1.1.1. Een nadere toetsing middels een AERIUS-berekening derhalve niet nodig.

Initiatiefnemers zijn als gevolg van de partiële vrijstelling verplicht om stikstofemissies te beperken bij de werkzaamheden. In dit geval dient het bevoegd gezag voor de start van de werkzaamheden door de initiatiefnemer geïnformeerd te worden over de concrete invulling van deze verplichting. Ecoresult B.V. kan u adviseren over concrete maatregelen om invulling te geven aan deze verplichting.

Afbeelding 4: Plangebied (rode lijn) en de nabijgelegen Natura 2000 gebieden (geel en blauw).
Bron: AERIUS 2020

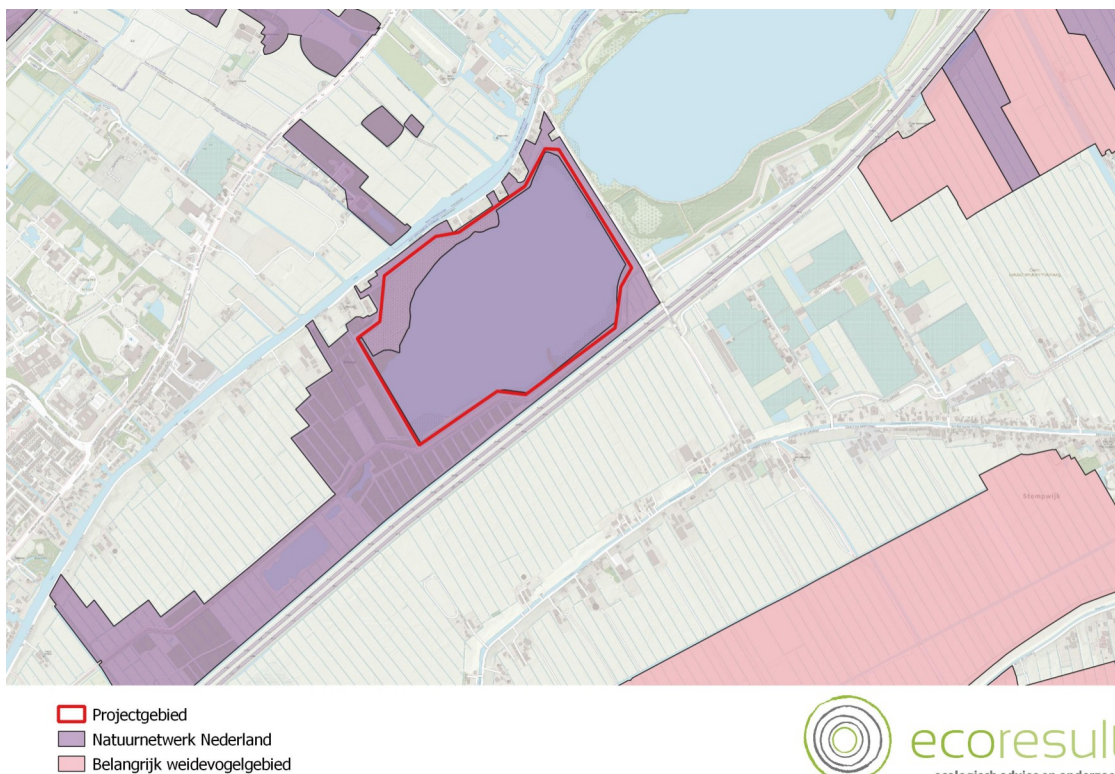
4.2 Omgevingsverordening Zuid-Holland

4.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is gelegen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN), zie Afbeelding 5. De geplande werkzaamheden zijn ter verbetering en herstel van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN gebied (beheertype moeras en open water). Er is een analyse gedaan van de vogelplas waarin de voorgenomen maatregelen zijn voorgedragen.³

Op basis van de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt op voorhand uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op de wezenlijke kenmerken en waarden van bovengenoemde gebieden. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Omgevingsverordening Zuid-Holland wordt niet overtreden.

³ RJS Terlouw.2016. Nulmeting en potentiebepaling Vogelplas Starrevaart

Afbeelding 5: Ligging plangebied (rode lijn) ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland. Bron: <https://pzh.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=698b578f8bf34f5ab624e1f2ae687199&extent=33428.9852%2C415026.1883%2C131473.1813%2C477053.1124%2C28992>

4.2.2 Belangrijk weidevogelgebied

Het plangebied is niet gelegen in een Belangrijk weidevogelgebied (Zie Afbeelding 5). De Drooggemaakte Grote polder en de Groote Westeindse polder aan de overzijde van de A4, op een afstand van ca. 550 meter ten oosten van het plangebied, is bestemd als Belangrijk weidevogelgebied. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen plaatsvinden valt uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op bovengenoemd gebied. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk.

4.2.3 Strategische reservering natuur

Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen voor Strategische reservering natuur⁴ betreft een strook in De Wilck op een afstand van circa 8 kilometer ten oosten van het plangebied. Op basis van de afstand van deze gebieden tot het plangebied en de aard van de activiteiten die hier zullen

⁴ Vanwege de grote afstand niet op Afbeelding 5 weergegeven.

plaatsvinden valt uit te sluiten dat er sprake is van (tijdelijke) negatieve impact op bovengenoemd gebied. Nader (veld)onderzoek is niet noodzakelijk. De Omgevingsverordening Zuid-Holland wordt niet overtreden.

5 Beschermde houtopstanden

Het plangebied bevindt zich buiten de bebouwde kom van Voorschoten (zie Afbeelding 6). Binnen het plangebied wordt minder dan 10 are aan bomen en minder dan 20 bomen op rij, of onderdelen hiervan, gekapt. Vanwege de geplande kap van der dan 10 are bomen, wordt de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden niet overtreden. Een kapmelding, of herplant is niet noodzakelijk.

Afbeelding 6: Het plangebied gelegen buiten de bebouwde kom. Bron PDOK.

6 Onderzoeksresultaten beschermde soorten

6.1 Soorten Vogelrichtlijn

6.1.1 Bronnenonderzoek

6.1.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Soort	Soortgroep
Boomvalk	Vogels met jaarrond beschermd nest
Buizerd	Vogels met jaarrond beschermd nest
Gierzwaluw	Vogels met jaarrond beschermd nest
Grote gele kwikstaart	Vogels met jaarrond beschermd nest
Havik	Vogels met jaarrond beschermd nest
Huis mus	Vogels met jaarrond beschermd nest
Kerkuil	Vogels met jaarrond beschermd nest
Ooievaar	Vogels met jaarrond beschermd nest
Ransuil	Vogels met jaarrond beschermd nest
Sperwer	Vogels met jaarrond beschermd nest
Steenuil	Vogels met jaarrond beschermd nest
Wespendief	Vogels met jaarrond beschermd nest

Tabel 2: Waargenomen vogels met vaste rust- of verblijfplaatsen binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF geraadpleegd op 14-07-2021

6.1.2 Verkennend veldonderzoek

6.1.2.1 Jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied en de directe omgeving zijn potenties voor jaarrond beschermde nesten in gebouwen afwezig. Bebouwing is afwezig en daarmee tevens de volgens het bronnenonderzoek in de omgeving aanwezige gebouwbewonende vogelsoorten: gierzwaluw, huis mus, slechtvalk, steenuil en kerkuil en andere gebouwbewonende soorten.

Voor ooievaar zijn geen geschikte plekken in het plangebied aanwezig. Ooievaarsnesten (paalnesten)

zijn afwezig (wel in de omgeving aanwezig). Grote gele kwikstaart broedt langs stromende beken veelal onder bruggen. Binnen het plangebied ontbreekt dit habitat, waardoor deze soort kan worden uitgesloten.

 Bomen ontbreken grotendeels in het plangebied. Enkele spontaan opgekomen wilgen zijn klein van formaat en grote nesten in bomen ontbreken. Op basis hiervan worden jaarrond beschermde nesten in bomen van boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer. uitgesloten.

6.1.2.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Het plangebied is niet geschikt voor vogels met niet jaarrond beschermde nesten, omdat de bomen jong en laag zijn, zitten er geen holen of nesten in die gebruikt kunnen worden. Verder komt ijsvogel voor in de omgeving ten noorden van het plangebied, maar de oevers van het plangebied zijn niet steil genoeg voor een nestplaats in deze oevers.

Bebouwing ontbreekt binnen het hele plangebied en de directe omgeving. Het plangebied is daarmee ongeschikt voor vogels met niet-jaarrond beschermde nesten in bebouwing.

6.1.2.3 *Algemene broedvogels*

Het plangebied en directe omgeving is geschikt als voortplantingsplaats voor andere algemene broedvogels, zoals kleine karekiet, rietzanger, snor, blauwborst, roerdomp, visdief, kokmeeuw, meerkoet, waterhoen, fuut, grauwe gans, knobbelzwaan, wilde eend, kuifeend en krakeend. Diverse van deze soorten zijn tijdens het veldbezoek met jongen waargenomen.

6.1.2.4 *Vogels buiten de broedtijd*

Het inrichtingsplan van de Vogelplas Starrevaart is tot stand gekomen op basis van de biotoopeisen van twee groepen vogels die de Meeslouwerpolder tot een bijzonder gebied maakten en die door zandwinning zouden verdwijnen: de broedvogels en vogels buiten het broedseizoen die aan de 1% norm voldeden. Dit zijn soorten waarvoor het gebied een 'Wetland of international importance' was. Dit is een gebied waarin zich regelmatig 1% of meer van de totale Noordwest-Europese populatie van tenminste één vogelsoort ophoudt. Voor de Meeslouwerpolder waren dit vier soorten, te weten: de kleine zwaan, de smient, de slobbeend en de watersnip. Hiervan is de smient in grote getale aanwezig op Starrevaart in het winterhalfjaar.

6.1.3 Effectbeoordeling en toetsing

6.1.3.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van soorten met jaarrond beschermde nesten in bebouwing en bomen zijn in het plangebied afwezig. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Nader (veld)onderzoek is niet nodig. De werkzaamheden kunnen doorgaan.

6.1.3.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van soorten met niet-jaarrond beschermde nesten in bebouwing en bomen zijn in het plangebied afwezig. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Nader (veld)onderzoek is niet nodig. De werkzaamheden kunnen doorgaan.

6.1.3.3 *Algemene vogels*

Het plangebied en de directe omgeving van het plangebied is potentieel geschikt als voortplantingsplaats voor algemene vogels. Nesten van algemene vogels vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Schadelijke effecten door uitvoering van de werkzaamheden op bezette nesten van algemene vogels zijn onder andere te voorkomen (in gebruik zijnde vogelnesten mogen in principe nooit worden verstoord) door buiten het broedseizoen te werken (buiten grofweg de periode 1 maart – 15 augustus), of een inspectie te laten uitvoeren door een ecologisch deskundige.

6.1.3.4 *Vogels buiten de broedtijd*

Buiten de broedtijd speelt de Vogelplas Starrevaart een belangrijke rol voor overwinterende watervogels. De smient is in grote getale aanwezig op Starrevaart in het winterhalfjaar en haalt daarbij de 1% norm. Verstoring van overwinterende watervogels dient voorkomen te worden in de periode 1 november – 1 april.

6.2 Soorten Habitatrichtlijn

6.2.1 Bronnenonderzoek

6.2.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Soort	Soortgroep	Soort	Soortgroep
Baardvleermuis	Zoogdieren – vleermuizen	Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren – vleermuizen
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren – vleermuizen	Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren – vleermuizen
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren – vleermuizen	Watervleermuis	Zoogdieren – vleermuizen
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren – vleermuizen	Rugstreeppad	Amfibieën
Laatvlieger	Zoogdieren – vleermuizen	Vroedmeesterpad	Amfibieën
Meervleermuis	Zoogdieren – vleermuizen	Gevlekte witsnuitlibel	Libellen
Rosse vleermuis	Zoogdieren – vleermuizen	Platte schijfhoren	Weekdieren

Tabel 3: Waargenomen Habitatrichtlijnsoorten binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF, geraadpleegd 20-01-2021

6.2.2 Verkennend veldonderzoek

6.2.2.1 Vleermuizen

Het plangebied is ongeschikt voor vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen. Bebouwing en geschikte bomen zijn binnen het plangebied afwezig. Op basis hiervan kunnen de volgende volgens het bronnenonderzoek in de omgeving aanwezige vleermuissoorten van aanwezigheid worden uitgesloten.

Het plangebied en de directe omgeving kan functioneren als essentieel foerageergebied voor rosse vleermuis en watervleermuizen, die daar in groot aantal boven de plas foerageren.

6.2.2.2 Amfibieën

De Vogelplas is ongeschikt als leefgebied voor rugstreeppad. De plas is visrijk en de oevers zijn hoog begroeid, zodat zowel ondiepe, visarm voortplantingswater als landhabitat met korte en open vegetatie ontbreken. Vroedmeesterpad komt vooral voor in de omgeving voor in de duinen nabij Wassenaar, waar deze soort is uitgezet. Vanwege het ontbreken van habitat met een stenige ondergrond kan vroedmeesterpad worden uitgesloten.

6.2.2.3 Overige Habitatrichtlijn soorten

Libellen als gevlekte witsnuitlibel zijn gebonden aan moerasgebieden met een gevarieerde (drijvende) watervegetatie. Vanwege het ontbreken van dit habitat binnen het plangebied kan gevlekte witsnuitlibel worden uitgesloten.

Platte schijfhoren is niet uitgesloten in de Vogelplas en kan aanwezig zijn in deze plas met zoet water en onderwatervegetatie.

6.2.3 Effectbeoordeling en toetsing

Aanwezigheid van platte schijfhoren kan niet worden uitgesloten in de Vogelplas. Baggeren en verontdiepen kan tijdelijk negatief effect op deze soort veroorzaken, waardoor de Wet Natuurbescherming kan worden overtreden.

Nader onderzoek is nodig in de periode mei – september middels 1 bezoek met schepnet om te bepalen of:

- voortplantingsplaatsen en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van platte schijfhoren aanwezig zijn. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn en de verblijfplaatsen door de werkzaamheden niet kunnen worden ontzien dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met versturende werkzaamheden kan worden gestart. Tevens dienen dan mitigerende maatregelen te worden getroffen.

De doorlooptijd van de ontheffingsaanvraag is maximaal 6 maanden. Een ontheffingsaanvraag wordt op hoofdlijn getoetst aan de volgende criteria:

- Afwezigheid van reële alternatieven (planning, werkwijze, locatie).
- Wettelijk belang van de werkzaamheden (verschilt per beschermingscategorie).
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort. Dit is onder andere afhankelijk van de ruimtelijke spreiding van de soort in de directe omgeving. Dit kan worden voorkomen door het treffen van voldoende mitigerende/compenserende maatregelen.

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
platte schijfhoren												
Vaste rust- en verblijfplaats												

Tabel 4: Onderzoekperiode platte schijfhoren.

De Vogelplas heeft mogelijk een essentiële functie als foerageergebied voor rosse vleermuis en watervleermuis. Negatieve effecten op deze soorten kunnen voorkomen worden door de werkzaamheden niet 's nachts uit te voeren.

Voor overige Habitatrichtlijnsoorten is het plangebied ongeschikt.

6.3 Nationaal beschermde soorten

6.3.1 Bronnenonderzoek

6.3.1.1 Nationale Databank Flora en Fauna

Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling	Soort	Soortgroep	Provinciale vrijstelling
Boommarter	Overige zoogdieren	nee	Wezel	Overige zoogdieren	ja
Bosmuis	Overige zoogdieren	ja	Ringslang	Reptielen	nee
Bunzing	Overige zoogdieren	ja	Alpenwatersalamander	Amfibieën	nee
Dwergmuis	Overige zoogdieren	ja	Bastaardkikker	Amfibieën	ja
Eekhoorn	Overige zoogdieren	nee	Bruine kikker	Amfibieën	ja
Egel	Overige zoogdieren	ja	Gewone pad	Amfibieën	ja
Haas	Overige zoogdieren	ja	Kleine watersalamander	Amfibieën	ja
Hermelijn	Overige zoogdieren	ja	Meerkikker	Amfibieën	ja
Huis spits muis	Overige zoogdieren	ja	Grote vos	Dagvlinders	nee
Konijn	Overige zoogdieren	ja	Glad biggenkruid	Vaatplanten	nee
Ree	Overige zoogdieren	ja	Kartuizer anjer	Vaatplanten	nee
Rosse woelmuis	Overige zoogdieren	ja	Muurbloem	Vaatplanten	nee
Steenmarter	Overige zoogdieren	nee	Schubvaren	Vaatplanten	nee
Veldmuis	Overige zoogdieren	ja	Wilde ridderspoor	Vaatplanten	nee
Vos	Overige zoogdieren	ja	Wolfskers	Vaatplanten	nee
Waterspitsmuis	Overige zoogdieren	nee			

Tabel 5: Waargenomen niet vrijgestelde Nationaal beschermde soorten (Andere soorten § 3.3 Wnb) binnen een afstand van 5 km van het plangebied. Bron: NDFF, geraadpleegd 20-01-2021

6.3.2 Verkennend veldonderzoek

6.3.2.1 Vaatplanten

Tijdens het verkennend veldonderzoek zijn geen beschermde planten aangetroffen. Daarnaast zijn geen oude (kalk-)muren – geschikt voor muurbloem of andere muurvegetatie – aanwezig in het plangebied. Door de ligging van het plangebied in een omgeving, met bosrijke vegetatie op voedselrijke bodem zijn geschikte groeiplaatsen voor soorten als glad biggenkruid, kartuizer anjer, schubvaren, wilde ridderspoor en wolfskers in het plangebied derhalve niet aanwezig.

6.3.2.2 *Zoogdieren*

De Vogelplas is geschikt voor de waterspitsmuis. De brede oeverzones met rietkragen, de visrijke plas en kades met mogelijkheden voor holen, maken dit tot een potentieel leefgebied. Het plangebied en de directe omgeving zijn potentieel geschikt voor algemene soorten waarvoor in Zuid-Holland een provinciale vrijstelling geldt. Dit betreffen o.a. de egel, verschillende soorten (spits-) muizen en kleine marters als hermelijn. Bomen met grote holtes en eekhoorn nesten zijn afwezig, waardoor aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van boommarter en eekhoorn is uitgesloten. Een enkel passerend dier is echter niet uitgesloten. Het plangebied is door het ontbreken van enige bebouwing, grondholten en grote boomholtes ongeschikt voor steenmarter. Tevens zijn van deze soort tijdens het veldbezoek geen sporen aangetroffen.

6.3.2.3 *Amfibieën en reptielen*

Het plangebied is enkel geschikt voor Nationaal beschermde soorten amfibieën waarvoor in Zuid-Holland een vrijstelling geldt, zoals gewone pad, bastaardkikker, meerkikker, bruine kikker en kleine watersalamander. Nationaal beschermde soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt kunnen worden uitgesloten.

Hoewel de Vogelplas in principe geschikt is voor ringslang zijn er in de omgeving geen takkenbossen en of composthoppen aanwezig die door ringslang gebruikt kunnen worden als broeihoop en winterslaapplaats. Ook komt de soort niet zo ver westelijk voor. Op basis van het voorkomen en het ontbreken van broeihopen kan ringslang worden uitgesloten. Voor Alpenwatersalamander ontbreken watergangen in een bosrijke omgeving, waardoor deze soort is uitgesloten.

6.3.2.4 *Overige soorten*

Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor beschermde dagvlinders, zoals grote vos. Deze soort komt voor in de nabijheid van grote solitaire bomen welke ontbreken in het plangebied. Op basis van het ontbreken van geschikt habitat komt deze vlindersoort hier niet voor.

6.3.3 Effectbeoordeling en toetsing

Waterspitsmuis is niet uitgesloten in de Vogelplas Starrevaart. Negatieve effecten op deze soort zijn echter wel uitgesloten op basis van het type werkzaamheden en de locaties van de werkzaamheden, waarbij geen effect optreedt op potentiële verblijfplaatsen en foerageergebied. Het plangebied is geschikt voor Nationaal beschermde soorten waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt, zoals algemene (spits)muizen, egel, kleine marters (hermelijn) gewone pad, bastaardkikker,

meerkikker, bruine kikker en kleine watersalamander. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijke effecten op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, egel en muizen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden, of daar direct aan voorafgaand.

Voor overige niet-vrijgestelde Nationaal beschermde soorten is het plangebied ongeschikt.

6.4 *Invasieve exoten*

Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten vastgesteld in het plangebied. Uitheemse duizendknopen en reuzenberenklauw zijn, voor zover zichtbaar niet aanwezig. Wellicht is tijdens de quickscan nog geen volledig beeld van alle exoten verkregen.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 *Algemeen*

In opdracht van Staatsbosbeheer heeft Ecoresult B.V. een quickscan uitgevoerd voor het plangebied genaamd: Vogelplas Starrevaart, Gemeente Leidschendam-Voorburg. De aanleiding voor dit verzoek is de voorgenomen herstel en verbetering van de natuurwaarden binnen het plangebied, waarvoor gebaggerd en verontdiept wordt, oeververdediging hersteld wordt en bomen verwijderd. Deze voorgenomen ontwikkelingen kunnen schadelijke effecten hebben op beschermde soorten en natuurgebieden.

7.2 *Beschermde gebieden*

7.2.1 Wet natuurbescherming

7.2.1.1 *Natura 2000*

Significante negatieve effecten van stikstofemissie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten als gevolg van de aard van de werkzaamheden (baggeren, verontdiepen). Nieuwbouw of een veranderende gebruiksfase (zoals een extra verkeersaantrekkende werking) is niet aan de orde. Passend nader onderzoek naar stikstofemissies (van de gebruiksfase) – middels de Aerius Calculator – is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet nodig.

7.2.2 Omgevingsverordening Zuid-Holland

Het plangebied is gelegen in het NNN, maar de activiteiten dragen bij aan de verbetering van de wezenlijke kenmerken en waarden. Op basis van de afstand tot het plangebied en de aard van de werkzaamheden valt op voorhand uit te sluiten dat de activiteiten negatieve effecten hebben op het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Belangrijke weidevogelgebied en Strategische reservering natuur. Nader onderzoek is niet noodzakelijk. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

7.3 *Beschermde houtopstanden*

Het plangebied bevindt zich buiten de bebouwde kom. Omdat er minder dan 10 are of 20 bomen op rij verwijderd worden is de Wet Natuurbescherming, onderdeel beschermde houtopstanden, niet van toepassing.

7.4 *Beschermde soorten*

7.4.1 Soorten Vogelrichtlijn

7.4.1.1 *Jaarrond beschermde nesten*

Geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van soorten met jaarrond beschermde nesten in bebouwing en bomen zijn in het plangebied afwezig. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Nader (veld)onderzoek is niet nodig. De werkzaamheden kunnen doorgaan.

7.4.1.2 *Niet jaarrond beschermde nesten*

Geschikte voortplantingsplaatsen of vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van soorten met niet-jaarrond beschermde nesten in bebouwing en bomen zijn in het plangebied afwezig. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden. Nader (veld)onderzoek is niet nodig. De werkzaamheden kunnen doorgaan.

7.4.1.3 *Algemene broedvogels en wintervogels*

Verstoring van algemene broedvogels en overwinterende watervogels (smient) dient voorkomen te worden door erken buiten de kwetsbare periodes. De meest geschikte periode om het werk uit te voeren is daarom 15 augustus tot 1 november.

7.4.2 Soorten Habitatrichtlijn

7.4.2.1 *Platte schijfhoren*

Aanwezigheid van platte schijfhoren kan niet worden uitgesloten in de Vogelplas. Baggeren en verontdiepen kan tijdelijk negatief effect op deze soort veroorzaken, waardoor de Wet Natuurbescherming kan worden overtreden

Nader onderzoek is nodig in de periode mei – september middels 1 bezoek. Indien vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig zijn en de verblijfplaatsen door de werkzaamheden niet kunnen worden ontzien dient een ontheffing of vergunning in bezit te zijn voordat met verstorende werkzaamheden kan worden gestart. Tevens dienen dan mitigerende maatregelen te worden getroffen.

7.4.2.2 Vleermuizen

Verstoring van essentieel foerageergebied van rosse vleermuis en watervleermuis kan worden voorkomen door niet na zonsondergang en voor zonsopkomst te werken onder voeren van kunstlicht.

7.4.3 Nationaal beschermde soorten

Het plangebied is potentieel geschikt voor Nationaal beschermde faunasoorten welke vrijgesteld zijn van een ontheffing in de provincie Zuid-Holland. Voor deze soorten is er geen ontheffing vereist en nader onderzoek is niet noodzakelijk. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht. Dit houdt in dat indien mogelijk schadelijk effect op soorten zoals gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker, kleine watersalamander, egel, kleine marters (hermelijn) en (spits-)muizen zoveel mogelijk dient te worden voorkomen. Te denken valt aan het verplaatsen van dieren naar veilige locaties buiten het werkgebied indien zij aangetroffen worden tijdens de werkzaamheden.

7.5 Invasieve exoten

Er is ook gekeken naar groeiplaatsen van exoten als Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw. Er werden geen groeiplaatsen van deze soorten aangetroffen. Wellicht is tijdens de quickscan nog geen volledig beeld van alle exoten verkregen.

7.6 Samenvatting benodigd onderzoek

	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	augustus	september	oktober	november	december
platte schijfhoren												
Vaste rust- en verblijfplaatsen												

Tabel 6: Samenvatting benodigd naderonderzoek.

8 Geraadpleegde bronnen

8.1 *Literatuur*

- RJS Terlouw.2016. Nulmeting en potentiebepaling Vogelplas Starrevaart

8.2 *Internet*

- VWG Vlietland (xs4all.nl)

Beschermde gebieden & soorten

- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>
- <https://pzh.maps.arcgis.com/>
- <https://calculator.aerius.nl/calculator/?locale=nl>

Kennisdocumenten soorten

- <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

Nationale Databank Flora en Fauna

- <https://ndff-ecogrid.nl/>

Natuurwetgeving

- www.rvo.nl
- <https://omgevingsdiensthaaglanden.nl/aanvraag-wet-natuurbescherming.html>

PDOK – Publieke Dienstverlening op de Kaart

- <http://pdokviewer.pdok.nl>

Vleermuisprotocol 2021

- <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/downloads/category/20?download=812>

Bijlage 1 Foto-impressie plangebied

*De noordelijke oever gezien vanaf de noordzijde. Foto: F. van der Lans/
Ecoresult B.V.*

De oeeververdediging aan de noordwestzijde. Foto: F. van der Lans/ Ecoresult B.V.

Te verwijderen bosschage aan de noordkant. Foto: F. van der Lans/ Ecoresult B.V.

De kade om de Vogelplas. Foto: F. van der Lans/ Ecoresult B.V.

De vogelkijkhut en de palenrij langs de slikplaat. Foto: F. van der Lans/ Ecoresult B.V.

*De vogelkijkhut en de palenrij langs de slikplaat. Foto: F. van der Lans/
Ecoresult B.V.*